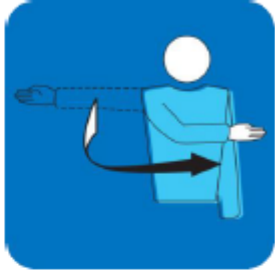
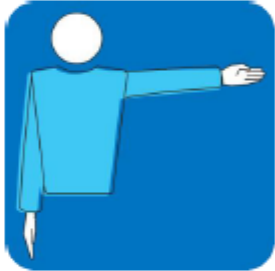
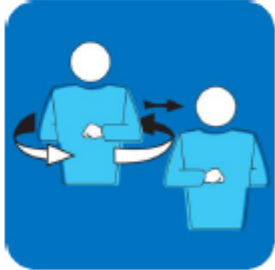
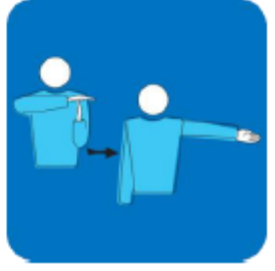

Scheidsrechtstekens, de theorie

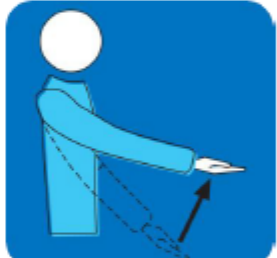
Het spelregelboek vermeldt 26 officiële scheidsrechtstekens (let op: teken 6 is gesplitst in 6a en 6b).

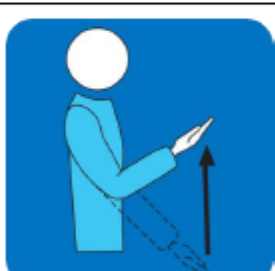
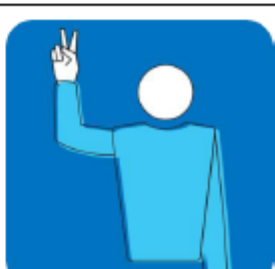
Het spreekt voor zich dat elke official – van hoog tot laag – dezelfde tekens geeft. Dus geen eigen interpretatie ervan !! Oefen desnoods voor de spiegel.

Dit zijn ze:

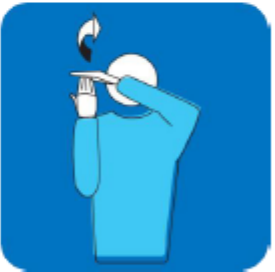
Betreft	Tekens te geven door: E T Scheidsrechter(s) die het handsignaal moeten geven volgens hun reglementaire verantwoordelijkheid E T Scheidsrechter(s) die het handsignaal geven in specifieke situaties		
Toestemming voor de service. Relevante spelregels 12.3, 22.2.1.1	E	1	
Team dat de service krijgt. Relevante spelregels 22.2.3.1, 22.2.3.2, 22.2.3.4	E T	2	
Wisselen van speelheft. Relevante spelregel 18.2	E	3	
Time-out Relevante spelregel 15.4.1	E T	4	

Spelerwissel. Relevante spelregels 15.5.1, 15.5.2, 15.8	E T Met de onderarmen een draaiende beweging om elkaar heen maken.	5	
Waarschuwing wegens wangedrag. Relevante spelregels 21.1, 21.6, 23.3.2.2	E Gele kaart tonen als waarschuwing.	6a	
Bestrafing voor wangedrag. Relevante spelregels 21.3.1, 23.3.2.2	E Rode kaart tonen.	6b	
Uit het speelveld sturen. Relevante spelregels 21.3.2, 21.6, 23.3.2.2	E Rode en gele kaart samen in een hand tonen.	7	

Diskwalificatie. Relevante spelregels 21.3.3, 21.6, 23.3.2.2	E Rode en gele kaart apart tonen.	8	
Einde van de set of wedstrijd. Relevante spelregels 6.2, 6.3	E T De onderarmen met open handen vóór de borst kruisen.		
De bal is bij de service niet opgegooid of losgelaten. Relevante spelregel 12.4.1	E De gestrekte arm, met de handpalm naar boven, heffen.		
Te laat opslaan. Relevante spelregel 12.4.4	E Acht gespreide vingers omhoogsteken.		
Verboden blok of scherm. relevante spelregels, 12.5, 12.6.2.3, 14.6.3, 19.3.1.3, 23.3.2.3a, g, 24.3.2.4	E T De beide armen, met de handpalmen naar voren, verticaal omhoogsteken.		
		12	

Opstellingsfout of doordraaifout. Relevante spelregels 7.5, 7.7, 23.3.2.3a, 24.3.2.2	E T Met de wijsvinger een draaiende beweging maken.	13	
Bal "in". Relevante spelregel 8.3	E T Met de gestrekte arm en vingers naar de grond wijzen.	14	
Bal "uit". Relevante spelregels 8.4.1, 8.4.2, 8.4.3, 8.4.4, 24.3.2.5, 24.3.2.7, 24.3.2.8	E T De onderarmen verticaal heffen, de handen open en met de handpalmen naar het lichaam gekeerd.	15	
Vastgehouden bal. Relevante spelregels 9.2.2, 9.3.3, 23.3.2.3b	E De onderarm, met de handpalm naar boven, langzaam omhoog brengen.	16	
Tweemaal raken. Relevante spelregels 9.3.4, 23.3.2.3b	E Twee gespreide vingers omhoogsteken.	17	

Viermaal spelen. Relevante spelregels 9.3.1, 23.3.2.3b	E Vier gespreide vingers omhoogsteken.	18	
Net aangeraakt door een speler of de bal uit de service raakt het net en blijft niet in het spel of raakt het net tussen de antennes en passeert de passeerruimte niet of raakt een speler van het eigen team. Relevante spelregels 11.4.4, 12.6.2.1	E T Met de hand de zijde van het net aanwijzen waar de fout gemaakt is.	19	
Over het net reiken. Relevante spelregels 11.4.1, 13.3.1, 14.3, 14.6.1, 23.3.2.3c	E Een hand, met de handpalm naar beneden, boven het net brengen	20	
Foutieve aanval: - Door achterspeler, libero of op de service van de tegenstander Relevante spelregels 13.3.3, 13.3.4, 13.3.5, 23.3.2.3d, e, 24.3.2.4 - Bovenhandse set up gegeven door de libero vanuit de voorzone of het verlengde ervan Relevante spelregel 13.3.6	E T Met de onderarm, de hand open, een beweging van boven naar beneden maken.	21	

• Veld van de tegenstander raken; • De bal gaat onder het net door; • Degene die opslaat raakt de achterlijn; • Een speler stapt op het moment van de service buiten zijn speelveld. Relevante spelregels 8.4.5, 11.2.2, 12.4.3, 23.3.2.3a, f, 24.3.2.1	E T De middenlijn of de betreffende lijn aanwijzen.	22	
Dubbelfout: service opnieuw uitvoeren. Relevante spelregels 6.1.2.2, 17.2, 22.2.3.4	E T De beide duimen verticaal omhoogsteken.	23	
Bal is aangeraakt. Relevante spelregels 23.3.2.3b, 24.2.2	E Met de handpalm van de ene hand over de vingers van de verticaal gehouden andere hand strijken.	24	
Spelophouden: • Waarschuwing; • Bestrafing. Relevante spelregels 15.11.3, 16.2.2, 16.2.3, 23.3.2.2	E Met de gele kaart de pols aanraken (waarschuwing) òf met de rode kaart (bestrafing) de pols aanraken.	25	 Waarschuwing Bestrafing

Scheidsrechtstekens, de praktijk

Wanneer wordt welk scheidsrechtteken gegeven?

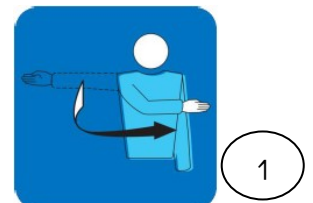
Hieronder een beknopte toelichting; zoveel mogelijk in de volgorde van “het spel” of in frequentie in de toepassing ervan.

In het spelregelboek staan ze allemaal, met een verwijzing naar één of meer spelregels.

De serve

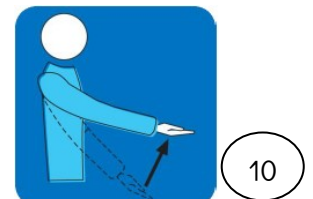
Toestemming scheidsrechter

De scheidsrechter geeft toestemming voor de service

Fouten bij de serve

- De bal is niet opgegooid of losgelaten
- Er wordt te laat opgeslagen (langer dan 8 seconden gewacht)
- De serveerder staat met een voet op of over de achterlijn

De rally

Wanneer scoor je een punt?

- door de bal in het veld van je tegenstander op de grond te spelen
- als je tegenstander een fout maakt
- als je tegenstander een bestraffing krijgt.

De bal is in als hij:

- het speelveld van een team raakt, dus ook als de bal op de zijlijnen of op de achterlijnen van het speelveld terechtkomt.
Let wel: het gaat om het raakvlak van de bal. En niet – zoals bij voetbal – om de projectie van de bal boven de lijn.

14

De bal is uit als hij:

- de grond raakt buiten de lijnen van het speelveld
- een voorwerp buiten het speelveld, het plafond of een persoon die niet aan het spel deelneemt raakt
- een antenne, paal of het net buiten de zijbanden raakt
- buiten de antennes om naar het speelveld van je tegenstander gaat
- onder het net door naar het speelveld van je tegenstander gaat

15

Einde rally

Als de scheidsrechter fluit voor einde rally dan ... geeft hij achtereenvolgens aan:

- welk team de service krijgt (gebaar 3 sec vasthouden)
- welk ander scheidsrechtteken aan de orde is (gebaar 3 sec vasthouden)
- welke speler de fout maakte (mits een fout van toepassing was)

2

Een rally is **voltooid** als er een punt wordt verkregen. Als een rally niet is voltooid mogen er ook geen reglementaire time outs of spelerswissels worden aangevraagd. Uitgezonderd zijn spelerswissels ten gevolge van spelregel 15.11.1.3 (het betreft een geblesseerde/zieke/uit het speelveld gestuurde/gediskwalificeerde speler)

Einde set / wedstrijd

- De scheidsrechter aan dat het einde van een set of het einde van de wedstrijd is bereikt
- De scheidsrechter geeft tussen de sets of halverwege de 5^e set aan dat de teams van speelhelft moeten wisselen

9

3

Middellijn en net

De bal bij het net

De bal mag het net altijd raken:

- bij het onderling overspelen
- bij het spelen van de bal over het net
- bij de service

Fouten bij het net.

- Een speler mag het net niet raken als de bal in de buurt is.
- De aanvaller mag niet over het net reiken.
De blokkeerder mag de bal normaliter niet over het net aanraken, maar er zijn diverse uitzonderingen – lees de spelregels.
- Er mag niet worden geschermd (blinderen service) en er mag ook geen achterspeler deelnemen aan een voltooid blok

19

20

12

22

Fouten bij de middenlijn.

- je komt met je voet(en) geheel over de middenlijn in het speelveld van je tegenstander
- je hindert het spel van je tegenstander in de speelruimte van je tegenstander

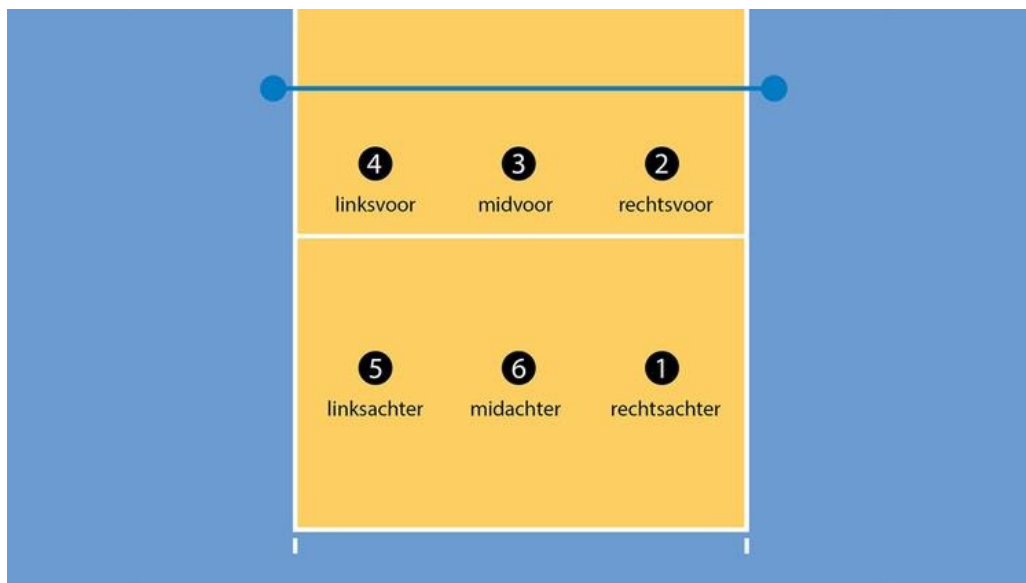
Dubbelfout

- Als beide teams tegelijkertijd een fout maken, geef je dubbelfout. De rally moet dan worden overgespeeld.
- Dit teken geldt ook als er een andere bal het veld in rolt.
- Er is bij dubbelfout geen sprake van een voltooid rally

23

De opstelling

Opstellingsfout

Je maakt een opstellingsfout:

- als een speler uit het team niet in de goede service volgorde opgesteld staat op het moment dat de serveerder de bal raakt.
- als er verkeerd is doorgedraaid.

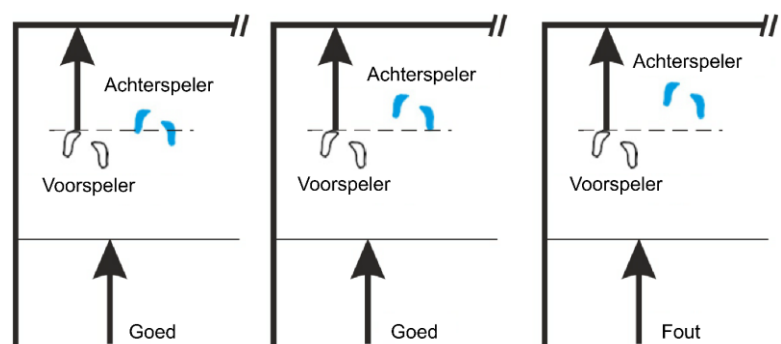

13

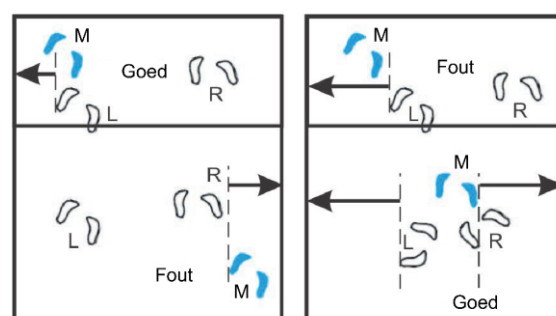
N.B. de spelers van het serverende team mogen in de voorste en achterste linie wel “switchen”, mits de voor/achter posities intact blijven

Hoe wordt een opstellingsfout voor-achter of links-rechts gemaakt?

- Voor-achter

- Links-rechts (in een linie)

L = linkerspeler / M = middenspeler / R = rechterspeler

Schermen

Staat in apart document bij NeVoBo: "Uitleg-schermen-2019-09-01.pdf" – hier is de tekst gekopieerd.

Het draait om:

1. Spelers staan wel of geen armlengte van elkaar
2. Wel of geen omgekeerde piramide
3. Wel of geen zicht van tegenstander op serveerder of baan van de bal
4. Service gaat wel of niet over groep spelers heen
5. Spelers bewegen wel of niet.

Kortom heel veel aspecten om rekening mee te houden. En helpt dan ook niet mee dat de scheidsrechter een andere kijk heeft op spel en spelers dan de spelers zelf: het zicht is 90 graden gedraaid + van bovenaf. Een lastig iets dus.

Situaties met wel/geen schermen	fout	niet fout	reden
Je staat met enkele andere spelers bij de service van jouw team een armlengte uit elkaar. De tegenstander kan de serveerder zien als de service over jullie heen gaat.		X	Nooit fout
Je staat met enkele andere spelers bij de service van jouw team een armlengte uit elkaar. De tegenstander kan de baan van de bal zien als de service over jullie heen gaat.		X	Nooit fout
Je staat met enkele andere spelers bij de service van jouw team niet in een omgekeerde piramide vorm opgesteld, om zo het zicht van de tegenstander op de serveerder te onttrekken als de service over jullie heen gaat.		X	Nooit fout
Je staat met enkele andere spelers bij de service van jouw team niet in een piramide vorm. De tegenstander kan de baan van de bal zien als de service over jullie heen gaat.		X	Nooit fout
Je staat met enkele andere spelers bij de service van jouw team geen armlengte uit elkaar. De tegenstander kan de serveerder niet zien als de service over jullie heen gaat.	X		Scherf, onvoldoende afstand, serveerder niet te zien
Je staat met enkele andere spelers bij de service van jouw team geen armlengte uit elkaar. De tegenstander kan de baan van de bal niet zien als de service over jullie heen gaat.	X		Scherf, onvoldoende afstand, balbaan niet te zien
Je staat met enkele andere spelers bij de service van jouw team in een omgekeerde piramide vorm. De tegenstander kan de baan van de bal niet zien als de service over jullie heen gaat.	X		Scherf, balbaan niet te zien
Je staat met één of meerdere spelers bij de service van jouw team geen armlengte uit elkaar. De service gaat niet over jullie heen.		X	Geen scherm
Je staat met één of meerdere spelers bij de service van jouw team in een omgekeerde piramide vorm opgesteld. De service gaat niet over jullie heen.		X	Geen scherm
Eén speler of meerdere spelers van het team aan service beweegt op het moment van de service de armen, gaat springen of beweegt zich zijdelings om zo het zicht op de serveerder of op de baan van de bal aan het zicht van de tegenstander te onttrekken.	X		Individueel scherm of groepsscherf

Hoe speel je de bal?

- Ieder team speelt de bal in zijn eigen speelruimte en vanuit zijn eigen speelhelft.
- Ieder team mag de bal maximaal 3 keer aanraken voordat deze over het net gespeeld wordt. Het aanraken door een blok telt hierbij niet mee.
- Je mag de bal niet 2 keer achter elkaar aanraken, tenzij je de bal de 1^e keer aanraakt door middel van een blok.
- Bij het blokkeren mogen twee of drie spelers de bal tegelijkertijd aanraken. Dit telt als 1 aanraking
- De bal mag ieder deel van je lichaam raken.
- De bal mag tegelijkertijd meerdere delen van je lichaam raken.
- Je mag de bal niet vangen en/of gooien.

Twee speeltechnieken zijn:

- bovenhands spelen
- onderarms/onderhands spelen

Fouten bij het spelen van de bal

18

4 maal spelen
binnen je team

17

twee maal achter
elkaar aanraken van de
bal door 1 speler

16

vasthouden van
de bal

21

foutieve aanval

24

touché

Een voorspeler mag op iedere hoogte overal in het veld een aanvalsslag maken. Een achterspeler mag opspringend vanuit de achterzone ook in de voorzone (3-meterlijn) op iedere hoogte een aanvalsslag maken.

De libero

De libero

De libero is gespecialiseerd in verdedigen. Ieder team mag maximaal 2 libero's aanwijzen. Er mag maar 1 libero tegelijkertijd in het veld staan. De kleding van de libero heeft een totaal andere kleur dan de kleding van de teamgenoten.

- de libero mag iedere speler in de achterzone vervangen
- de libero mag alleen als achterspeler optreden
- de libero mag niet serveren en niet blokkeren. Hij mag alleen aanvallen als hij niet boven de netrand uitkomt. De bal mag namelijk niet volledig boven de netrand uitkomen als de libero deze naar de overkant speelt
- de libero mag niet bovenhands met de vingers de bal spelen vanuit de voorzone als de volgende speler een aanvalsslag boven de netrand uitvoert
- het aantal vervangingen is onbeperkt. zodra een libero vervangen wordt door een speler, moet er minstens 1 rally gespeeld zijn die een punt oplevert
- aan het begin van iedere set mag de libero eerst een basisspeler vervangen zodra de scheidsrechter de beginopstelling heeft gecontroleerd

Toegestane bovenhandse technieken van de libero

technieken bij de Libero Regel 19.3.1.4

Overhand two handed "punch"
twee handige stomp

Overlapping hands
overlappende handen

Chopping two handed action
twee handige hak beweging

"Tiger" Fingers
spelen met de knokkels

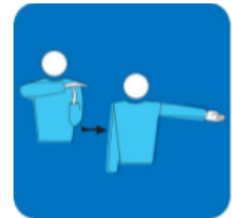
"Gator" hit
krokodillen techniek

Spelonderbrekingen

Het spel kan onderbroken worden door een time-out, een spelerswissel of een wisseling van speelhelft.

Time - out

- Een team heeft recht op maximaal 2 time-outs per set.
- Een time-out duurt 30 seconden of zoveel korter als het aanvragende team nodig heeft

4

Spelerwissel

- Een team heeft recht op maximaal 6 spelerswissels per set
- De ingaande speler(s) dien(t)(en) klaar te staan in de wisselzone
- Wisselen mag alleen via de wisselzone
- Meerdere wissels vinden één voor één plaats
- Genoteerd worden: de wissel –d.w.z. de in- en uitgaande spelers + de setstand

5

Blessure

In geval van een blessure wordt direct afgefloten met een dubbelfout. Er is verder geen speciaal teken/gebaar dat de scheidsrechter kan geven voor een blessure.

De speler heeft normaliter recht op maximaal 3 minuten blessurebehandeling in het veld. Als de scheidsrechter van mening is dat de blessure verder spelen onmogelijk maakt, en de speler kan het veld verlaten, dient er direct een “gewone” of een “uitzonderlijke” spelerswissel te worden toegepast. Indien de speler noodzakelijkerwijs in het veld behandeld moet worden, ligt het spel stil totdat die speler het veld heeft verlaten.

Kaartgebruik en strafmaatregelen

De scheidsrechter kan optreden tegen diverse vormen van ongepast gedrag van spelers, coach of begeleiding. Alleen bij een bestraffing (rode kaart) is verlies van rally, en dus een strafpunt aan de orde.

Er zijn deze categorieën onderkend:

1. **Kleine misdraging:** b.v. hinderlijk op de grond stampen op het moment dat een tegenstander zal gaan spelen met het (kennelijke) doel hem aan het schrikken te brengen
2. **Onbehoorlijk gedrag:** handelingen tegen de goede manieren of tegen de morele beginselen
3. **Beledigend gedrag:** lasterlijke en beledigende woorden en/of gebaren of elke actie die blijkt geeft van minachting
4. **Agressief gedrag:** feitelijk lichamelijk geweld of het aannemen van een agressieve of dreigende houding

De straffen worden “gestapeld”: bij herhaling in de wedstrijd wordt de eerstvolgende straf opgelegd. B.v. een speler die 4 keer langdurig “mekkert” – dus zich telkens aan hetzelfde vergrijp bezondigt – krijgt bij de 1^e keer een mondelinge waarschuwing. Bij de 2^e keer volgt een gele kaart. Bij een 3^e keer volgt een rode kaart. En bij de 4^e keer wordt die speler uit het veld gestuurd.

Waarschuwing

- Er is sprake van kleine misdragingen of spelophouden
- Stap 1: mondelinge waarschuwing via de aanvoerder
- Stap 2: gele kaart tonen

6a

25

Bestrafing

- Er is sprake van **onbehoorlijk gedrag** of het gedrag van de “waarschuwing” wordt herhaald
- Rode kaart tonen
- Tegenstander krijgt service en een punt

6b

25

Uit het veld sturen

- Er is sprake van **beledigend gedrag** of het gedrag van de “bestrafing” wordt herhaald.
- Gele en rode kaart in 1 hand tonen
- De speler mag de rest van die set niet meer spelen
- De speler moet plaatsnemen buiten de speelruimte/zaal
- De speler mag geen contact hebben met het team
- Geen consequentie in serve en puntentelling

7

Diskwalificatie

- Er is sprake van **agressief gedrag** of het gedrag van “uit het veld sturen” wordt herhaald.
- Gele en rode kaart apart tonen
- De speler moet plaatsnemen buiten de speelruimte/zaal
- De speler mag de rest van de wedstrijd niet meer spelen
- De speler mag geen contact hebben met het team
- Geen consequentie in serve en puntentelling

8